

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13846

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις/ονόματα: (τρεις λέξεις/ονόματα περισσεύουν): Ισπανός, Οθωμανός, Άραβας, Μαγγελάνος, Άγγλος, Πορτογάλος, Βάσκο ντα Γκάμα, Βαρθολομαίος Ντιάζ.

Η κυριαρχία των _____ στη δυτική Ασία και στις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου κατέστησε δύσκολη, αν όχι αδύνατη, τη μεταφορά ασιατικών προϊόντων προς την Ευρώπη. Παράλληλα ο μονοπωλιακός έλεγχος του εμπορίου των μπαχαρικών στη Μεσόγειο από τους Βενετούς και τους _____ και η έλλειψη πολύτιμων μετάλλων στην Ευρώπη, καθιστούσαν αναγκαία την αναζήτηση καινούριων δρόμων προς τις χώρες της Ανατολής. Πρώτοι οι _____ οργάνωσαν, με τη χρηματοδότηση του πρίγκιπα Ερρίκου του θαλασσοπόρου εξερευνητικά ταξίδια για την ανακάλυψη του θαλάσσιου δρόμου προς τις Ινδίες, παραπλέοντας την Αφρική. Έτσι ο _____ έφτασε στο ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας, ενώ λίγο αργότερα, ο _____, ταξιδεύοντας δυτικά έκανε τον πρώτο περίπλου της γης.

(μονάδες 5)

Απάντηση: Οθωμανών, Άραβες, Πορτογάλοι, Βαρθολομαίος Ντιάζ, Μαγγελάνος

(2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Διακήρυξη της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας
2. Έναρξη της Εικονομαχίας
3. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου
4. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών
5. Διανομή της Ρωμανίας

Απάντηση: 1. Έναρξη της Εικονομαχίας (726), 2. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών (1054), 3. Διανομή της Ρωμανίας (1204), 4 Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου (1572), 5. Διακήρυξη της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας (1776).

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: πάροικοι, στρατιωτόπια.

(μονάδες 8+7=15)

πάροικοι: Οι πάροικοι ήταν αγρότες εξαρτημένοι από κάποιον ισχυρό γαιοκτήμονα. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 207 του σχολικού βιβλίου) Οι πάροικοι ήταν δεμένοι με τη γη ή είχαν προσωπική εξάρτηση από τους κυρίους της.

Στρατιωτόπια: Ο θεσμός των θεμάτων, που δημιουργήθηκε τον 7ο αιώνα, την περίοδο της διακυβέρνησης του Ηράκλειου, περιλάμβανε και τα στρατιωτόπια. Τα στρατιωτόπια ήταν κτήματα που ανήκαν στους στρατιώτες, από τα έσοδα των οποίων εξασφάλιζαν και συντηρούσαν το άλογο και τον οπλισμό τους. Το κτήμα και η υποχρέωση για στρατιωτική υπηρεσία μεταβιβαζόταν από τον πατέρα στον πρωτότοκο γιο. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 15 του σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ 2

2.α Ποιο ήταν το πολιτικό και ιδεολογικό κλίμα μέσα στο οποίο εκδηλώθηκε η Τέταρτη Σταυροφορία;

(μονάδες 12)

Στα τέλη του 12ου αι. η πολιτική ατμόσφαιρα στην Κωνσταντινούπολη ήταν βαριά. Το Βυζάντιο είχε απειληθεί σοβαρά από τους Νορμανδούς και οι σχέσεις με τους Βενετούς ήταν οξυμένες, ενώ ο Γερμανός αυτοκράτορας Ερρίκος ΣΤ' επεξεργαζόταν επεκτατικά σχέδια σε βάρος της Αυτοκρατορίας. Η πολιτική, στρατιωτική και οικονομική αδυναμία της Αυτοκρατορίας ήταν εμφανέστατη. Μέσα σε αυτό το κλίμα

εκδηλώθηκε η Τέταρτη Σταυροφορία.

Η ιδέα της Τέταρτης Σταυροφορίας ανήκε στο φιλόδοξο και δυναμικό πάπα Ιννοκέντιο Γ'. Ένα διάχυτο πνεύμα θρησκευτικότητας, ανάμεικτο με το ιπποτικό αίσθημα, πλαισίωναν έναν ασαφή και απροσδιόριστο σκοπό. Η ιδέα προπαγανδίστηκε στις χώρες της Δ. Ευρώπης και αρχηγός των φεουδαρχών ορίστηκε ο Βονιφάτιος ο Μομφερρατικός. Η Βενετία αποφασίστηκε να είναι τόπος συγκέντρωσης του στρατού. Προορισμός η Αίγυπτος ή η Συρία.

Σύμφωνα με τη σύμβαση που υπογράφηκε στη Βενετία τον Απρίλιο του 1201, η Γαληνότατη Δημοκρατία ανέλαβε, έναντι αμοιβής, να μεταφέρει με το στόλο της στην Ανατολή και να εφοδιάζει με τρόφιμα τα στρατεύματα επί ένα έτος.

Τον Ιανουάριο του 1203 οι σταυροφόροι αποδέχθηκαν την πρόταση του έκπτωτου βυζαντινού αυτοκράτορα Ισαακίου Β' Αγγέλου για την αποκατάστασή του στο θρόνο. Η απόφαση της επίθεσης κατά της Κωνσταντινούπολης φαίνεται ότι

οριστικοποιήθηκε στην Κέρκυρα, ενδιάμεσο σταθμό της εκστρατείας. Οι σταυροφόροι έφθασαν μπροστά στα τείχη της Βασιλεύουσας τον Ιούνιο του 1203.
(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 70 του σχολικού βιβλίου).

2.β Με ποιες ενέργειες ο Λούθηρος εξεδήλωσε την αντίδρασή του προς τον Πάπα και για ποιο λόγο ενεπλάκη σε αυτή ο Γερμανός αυτοκράτορας;

(μονάδες 13)

Ο Λούθηρος, τον Οκτώβριο του 1517, θυροκόλλησε σε εκκλησία της Βιτεμβέργης έναν κατάλογο από 95 θέσεις, δηλαδή επιχειρήματα που καταδίκάζαν τα συγχωροχάρτια και αμφισβητούσαν τις παπικές απόψεις και σε άλλα δογματικά ζητήματα. Ο πάπας αντέδρασε αφορίζοντας τον Λούθηρο ως αιρετικό. Ο Λούθηρος όμως έκαψε δημόσια το έγγραφο (βούλλα) του αφορισμού του (1520).

Η θρησκευτική αυτή διαμάχη θορύβησε τον αυτοκράτορα της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (Γερμανίας) Κάρολο Ε', ο οποίος, φοβούμενος διάσπαση της ενότητας των γερμανικών χωρών, κάλεσε τον Λούθηρο να απολογηθεί ενώπιον της Δίαιτας στην πόλη Βορμς (Worms).

Όταν ο Λούθηρος αρνήθηκε να αναιρέσει τις απόψεις του, η Δίαιτα τον καταδίκασε ως αιρετικό και τον έθεσε εκτός νόμου. Ο Λούθηρος σώθηκε τότε χάρη στην επέμβαση του εκλέκτορα της Σαξονίας», ο οποίος τον έκρυψε στον πύργο του, στο Βάρτμπουργκ.

(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 130-131 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική